

Kennis delen en vooruit lopen

De zorg verandert in rap tempo. Voor de ROS'en (Regionale Ondersteunings Structuren) aanleiding om als één gezamenlijk ROS-netwerk de koers voor de komende jaren aan te scherpen: meer kennis delen, vooruit lopen en de inwoner – de zieke en de gezonde – centraal stellen. Onlangs presenteerden de 17 ROS'en de position paper 'Krachtige partner in de transformatie naar wijk- en populatiegericht werken'.

Waarom een position paper? We vroegen het Jeroen van der Noordaa, directeur ROS ZONH en Debby de Jongste, directeur ROS Lijn1. "De eerste jaren van de ROS'en lag de nadruk op het verbeteren van de organisatie van de eerste lijn en de positie van zorgaanbieders. Dat deden we vanuit het perspectief van die eerstelijnszorgprofessional. Nu moeten we veel meer kijken naar wat er in de regio allemaal gebeurt op het gebied van zorg, maar ook van welzijn", stelt Van der Noordaa.

"Het zoeken naar samenwerking tussen de verschillende domeinen binnen zorg en welzijn maakt dat ons blikveld groter wordt. Want een ding is duidelijk: wil je resultaten bereiken, dan heb je niet alleen draagvlak nodig bij de zorgaanbieder, maar ook bij de zorgverzekeraar en de gemeente als belangrijke inkopende partij. Met de position paper willen we duidelijk maken wat onze toegevoegde waarde als ROS'en is rondom onze gezamenlijke maatschappelijke opdracht, welke

richting we als 17 ROS'en nu zijn ingeslagen en wat dat betekent voor onze dienstverlening. Door een helder en eenduidig verhaal te vertellen weten (boven)regionale partijen waarvoor zij ons kunnen inschakelen."

De gezondheid op zijn kop

We weten het allemaal: de gezondheidszorg verandert in rap tempo en de complexiteit van de transitie is door de jaren heen toegenomen. Zoals de transitie van de tweede naar de eerste lijn, 'jeugd en Wmo' naar gemeente, denken vanuit Triple Aim, positieve gezondheid, zelfregie en de opkomst van coöperaties in wijken.

Gezondheidszorg, publieke gezondheid en welzijn moeten meer dan voorheen een verbinding aangaan: integreren, overhevelen (substitutie) en over domeinen heen denken. Gevraagd wordt een andere manier van (samen)werken. Partijen zoeken naar hun nieuwe rol. De regierol ligt nu bij gemeen-

Elkaar beter vinden

De wijk Loosduinen telt de meeste ouderen van Den Haag. Samen met ROS Lijn I Haaglanden hebben huisarts Loïse Jacz van Huisartsenpraktijk Jacz & Docters van Leeuwen en de overige HAGRO-leden het project Beter thuis opgezet. Het doel hiervan is dat patiënten langer thuis kunnen blijven wonen en sneller uit het ziekenhuis naar huis kunnen gaan.

"Natuurlijk weten we van de veranderingen in de zorg. Maar voor een huisarts is het lastig om een goed beeld te krijgen van wat die veranderingen precies betekenen. Wat zijn de gevolgen voor de groep kwetsbare ouderen in onze praktijk? Lijn I heeft de positie van de kwetsbaren van Loosduinen op de agenda gezet. Zonder Lijn I weet ik niet of we dit project van de grond hadden gekregen. Ze zijn ondersteunend geweest op veel fronten. Zo wist Lijn I meerdere eerstelijnsdisciplines samen met de huisartsen en apothekers in de regio aan tafel te krijgen. Dat is een hele klus geweest, maar is gelukt. De bijeenkomsten zijn zo ingericht dat de deelnemers accreditatiepunten krijgen. We hopen door de goede connecties van Lijn I ook de zorgverzekeraar te interesseren voor het project. Nu zitten we zes keer per jaar bij elkaar en praten we over diverse thema's. Zo weten de zorgverleners elkaar beter te vinden en werken we met Lijn I samen aan een gezondere wijk."

Door een helder en eenduidig verhaal te vertellen weten (boven)regionale partijen waarvoor zij de ROS'en kunnen inschakelen, aldus ROS-directeuren Debbie de Jongste en Jeroen van der Noordaa.

ten en bij (private) partijen als zorgverzekeraars. Zij moeten samen met burgers, zorgaanbieders en alle andere zorg- en welzijnsorganisaties op zoek gaan naar een nieuwe invulling van gezondheidszorg.

De Jongste: "Vanaf de start zijn de ROS'en al bezig met verandering, vernieuwing en samenwerking. Met elkaar hebben we de maatschappelijke opdracht om te streven naar zinnige en zuinige zorg dicht bij huis voor iedereen. De rol van de ROS'en sluit aan bij de huidige ontwikkelingen en breidt uit richting grotere, complexere en strategischere vraagstukken, projecten en programma's. Onze ambitie past bij de huidige ontwikkelingen en vragen die leven: programmaleider op de belangrijkste thema's, samenwerken met relevante stakeholders, partner voor beleidsmakers. En innovatief samenwerken met voorlopers in de regio. Op deze wijze kunnen we met elkaar regionale samenwerking realiseren en zorgen dat deze werkt."

De kennis en kunde die de ROS'en met elkaar in huis hebben, stellen zij beschikbaar voor alle regio's

Adviseren en begeleiden

Hoe gaan ze die ambities waarmaken? De Jongste: "Door bijvoorbeeld altijd één stap vooruit te denken. Door kennis en ervaringen te delen, niet alleen in de regio maar ook over de regiogrenzen heen. Daarnaast willen we meer focussen: een ROS met negen medewerkers kan niet hetzelfde doen als een grotere ROS. Dan moet je keuzes maken en ROS'en uit andere regio's kunnen inschakelen in je eigen werkgebied. De ken-

*“Met elkaar hebben we
de maatschappelijke opdracht om te
streven naar zinnige en zuinige zorg
dicht bij huis voor iedereen”*

nis en kunde die we met elkaar in huis hebben, beschikbaar stellen voor alle regio's. Daar hebben alle regionale partijen baat bij. Ook maakt onze onafhankelijke positie het mogelijk om partijen echt met elkaar te verbinden; binnen de domeinen en daaroverheen. Onze kracht is dat wij voeling hebben met de regio en de mensen en partners persoonlijk kennen, niet alleen in de eerste lijn maar ook daarbuiten. Ook hebben we de kennis en ervaring in huis om initiatieven, projecten te laten slagen of vraagstukken op de juiste wijze op te pakken. Door ons gezamenlijke verhaal te vertellen, weten partijen waar ze ons voor kunnen inschakelen. Als netwerk worden we ook vanwege onze positie, kennis, expertise en regionale verankering steeds meer bevraagd als sparringpartner voor het meedenken en opstellen van landelijk beleid.”

Zorg en welzijn

Ook geeft de aangescherpte koers een eigen invulling aan het principe van ‘de cliënt centraal’: zorg en welzijn wordt meer als één geheel gezien. Ziekte moet worden behandeld, maar er moet ook aandacht zijn voor het versterken van veerkracht en zelfregie, zowel bij gezonde mensen als bij zieken.

Bij de presentatie van de position paper aan het ROS-netwerk en een selecte groep stakeholders waren de reacties positief. “Een bevestiging dat we met elkaar een goede weg zijn ingeslagen”, aldus Van der Noordaa. “De partners in de regio zullen de nieuwe koers de komende drie jaar wel merken”, voorspelt Van der Noordaa. “We zullen samenwerken om de juiste kennis en competenties in de regio oftewel in huis te halen, meer kennis uitwisselen en zorgaanbieders via nieuwe inzichten begeleiden naar de gewenste transformaties.”

De eerste lijn is nog niet overal even ver in de transitie. “De eerste prioriteit van de zorgprofessional ligt bij de eigen praktijk, de buurt en de wijk. Dat is ook heel goed. Daarnaast vragen de transities betere of andere afspraken met samenwerkingspartners. Natuurlijk, nog lang niet overal is de eerste lijn voldoende versterkt. Wij gaan de komende jaren deze uitdagingen graag aan”, stellen Van der Noordaa en De Jongste. <<

Uit de vaste patronen gehaald

Joke Brouwer was tot 1 januari van dit jaar bestuurder van gezondheidscentrum Kersenboogerd in Hoorn. Als een van de weinige gezondheidscentra in het verzorgingsgebied kende ze ROS ZONH, maar echt samenwerken gebeurt pas sinds kort. “We konden veel zaken zelf organiseren. Bovendien zagen we de transitie in de zorg al aankomen en daar konden we ons goed op voorbereiden. Als we niet veranderen, dan blijven we stilstaan en dan redden we het niet, zo zeg ik altijd. Maar de veranderingen in de persoonsgerichte zorg leiden tot een forse systeemwijziging. Dan is het goed om samen te werken met een buitenstaander die je uit je vaste patronen haalt. Een organisatie die wel de regio en de spelers in de regionale zorg goed kent. ZONH is zo'n organisatie die we naar binnen hebben gehaald. ZONH heeft ons prima ondersteund, bijvoorbeeld bij het verkrijgen van een vergoeding van VGZ voor ondersteuning van de transitie. Door de wortels in de regio kennen de mensen van ZONH de andere spelers in de regio waarmee wij ons willen verbinden. Dat doen ze goed. Ik hoop wel dat de ROS'en in het land in de nieuwe koers ook de patiënt betrekken, zoals ze in hun position paper beogen. Ik ben heel benieuwd hoe ze dat aanpakken. Samenwerken met patiënten, meedenken hoe we hen kunnen stimuleren om die eigen regie te pakken. Dat betekent ook samenwerken met organisaties die zich daar specifiek op richten.”

Meer informatie: ros-netwerk.nl

Tekst: Niels van Haarlem

Foto Debbie de Jongste/Jeroen van der Noordaa: Erik Kottier